

GIFT DIG – GIFT DIG IKKE

Gift dig, du vil fortryde det; gift dig ikke, du vil også fortryde det; gift dig eller gift dig ikke, du vil fortryde begge dele; enten du gifter dig, eller du ikke gifter dig, du fortryder begge dele. Le ad verdens dårskaber, du vil fortryde det; græd over dem, du vil også fortryde det; le ad verdens dårskaber eller græd over dem, du vil fortryde begge dele; enten du ler ad verdens dårskaber, eller du græder over dem, du fortryder begge dele. Tro en pige, du vil fortryde det; tro hende ikke, du vil også fortryde det; tro en pige eller tro hende ikke, du vil fortryde begge dele; enten du tror en pige, eller du ikke tror hende, du vil fortryde begge dele. Hæng dig, du vil fortryde det; hæng dig ikke, du vil også fortryde det; hæng dig eller hæng dig ikke, du vil fortryde begge dele; enten du hænger dig, eller du ikke hænger dig, du vil fortryde begge dele. Dette, mine herrer, er indbegrebet af al levevisdom.

Fra Enten-Eller

TAVSHED

*Øjeblikket, skønt svangert med
sin rige betydning, lader dog
ikke noget bud gå forud, for
at melde dets ankomst.*

Men at kunne tie, det kan du lære derude hos liljen og fuglen, hvor der er tavshed, og også noget guddommeligt i denne tavshed. Derude er tavshed. Og ikke blot når alt tier i den tavse nat, men også når dagen igennem de tusinde strenge er i bevægelse, og alt er som et hav af lyd, er der dog tavshed derude. Hver især gør det så godt, at ingen af dem, og ikke alle tilsammen, gør noget brud på den højtidelige tavshed.

Derude er tavshed. Skoven er tavs; selv når den hvisker, er den tavs. Thi træerne, endog hvor de står tættest i mængde, holder hinanden, hvad menneskene så sjældent, trods givet løfte, holder hinanden: "Det bliver mellem os". Havet er tavst; selv når det raser larmende, er det dog tavst. I første øjeblik hører du måske fejl, og du hører det larme. Dersom du haster og går med den besked, gør du havet uret. Hvis du derimod giver dig tid og hører nøjere efter, hører du – forunderligt – du hører tavsheden; thi ensformighed er dog også tavshed.

Når tavshed om aftenen hviler over landskabet, og du fra engen hører den fjerne brølen, eller du fjernt fra bondemandens hus hører hundens hjemlige stemme: Så kan man ikke sige, at dette brøl eller denne stemme forstyrrer tavsheden, nej dette hører med til tavsheden, er i hemmelighedsfuld, for så vidt igen i tavs overenskomst med tavsheden, det forøger den.

Og lad os nu nærmere betragte liljen og fuglen, af hvilke vi skulle lære. Fuglen tier og venter: Den ved, eller rettere, den tror fuldt og fast på, at alt sker i sin tid, derfor bier fuglen; men den ved, at den tilkommer det ikke at vide tid eller dag, derfor tier den. Det vil nok ske til den belejlige tid, siger fuglen, dog nej, det siger fuglen ikke, den tier; men dens tavshed er talende, og denne dens tavshed siger, at den tror det, og fordi den tror det, derfor tier den og bier. Når så øjeblikket kommer, så forstår den tavse fugl, at det er øjeblikket; den benytter det, og den blev aldrig beskæmmet. Således også med liljen, den tier og venter.

Den spørger ikke utålmodigt “hvornår kommer foråret?” thi den ved, det kommer i den belejlige tid, den ved, at det var den selv mindst tjenligt, om den fik lov at bestemme årets tider; den siger ikke “hvornår får vi dog regn” eller “hvornår får vi dog solskin”, eller “nu fik vi for meget regn”, eller “nu var heden for stærk”; den spørger ikke forud, hvorledes sommeren vil blive i år, hvor lang eller hvor kort: Nej, den tier og venter – så enfoldig er den, men bedraget blev den dog aldrig, hvad jo også kun kan hænde klogskaben, ikke enfoldigheden, der ikke bedrager og ikke bedrages. Så kommer da øjeblikket, og når så øjeblikket kommer, så forstår den tavse lilje, at nu er øjeblikket, og den benytter det.

O, I enfoldighedens dybsindige læremestre, mon det også skulle være muligt, når man taler, at træffe “øjeblikket”? Nej, kun ved at tie træffer man øjeblikket; idet man taler, blot man siger et ord, går man glip af øjeblikket; kun i tavsheden er øjeblikket. Og derfor hændte det vel så sjældent et menneske, at han ret kom til at forstå, når øjeblikket er, og til ret at benytte øjeblikket, derfor, fordi han ikke kan tie. Han kan ikke tie og vente, der-